

inclusief

weekblad voor de Universiteit van Amsterdam
jaargang 64 08/10/2010 nummer 06

Folia

Sara kraakt. Maar hoe lang nog?

Bijna afgestudeerd
En dan?

Grannies Day
Daten met bejaarden

Oud-voorzitter:
'De Asva is toe aan revolutie'

Wel idealen, geen illusies

Op 1 oktober is de nieuwe kraakwet ingegaan. De dag erna vond in Amsterdam-Oost het Onkruid Festival plaats in acht verschillende kraakpanden. Een uitgelezen kans om de kraakscene en de gekraakte woningen te bekijken. 'Ik protesteer liever door middel van dit festival dan dat ik met stenen gooi' Marit van Kooij / foto's Bas Uterwijk

In café Joe's Garage kan je geen bier kopen. Ook geen maaltijd. Je kan er wel bier en eten *krijgen*, op voorwaarde dat je wat geld doneert. In Joe's Garage zit ook een winkel, maar dan wel een waar je niet hoeft af te rekenen en alles gratis mag meene-

men. Van de buitenkant ziet Joe's Garage eruit als een rommelige woonkamer. Je zou er zo voorbijlopen, als dat grote gele span- doek met de tekst 'Mede mogelijk gemaakt door de kraakbeweging' niet zo prominent in het zicht had gehangen. Joe's Garage is een krakerscafé annex

thuisbasis voor krakers in Amsterdam- Oost. Vanavond is het ook de centrale plek voor het Onkruid Festival dat in acht kraakpanden in Amsterdam-Oost gehou- den wordt. 'Ik protesteer liever tegen de nieuwe wet door middel van dit festival dan dat ik met stenen gooi,' vertelt UvA-

student en medeorganisator Sara. 'Het is de eerste keer dat we het organiseren. Of het de laatste keer is in verband met het kraakverbod kan ik niet zeggen. Het gaat om vanavond en om het positieve geluid dat we af willen geven.' We zitten in de huiskamer van het kraakpand boven Joe's

Veldslag

Vrijdag 1 oktober, de dag dat de nieuwe kraakwet inging, kwam een kleine duizend krakers en sympathisanten bijeen in het centrum van Amsterdam. De demonstratie liep uit op een chaotisch tafereel van vliegende stenen, brandende matrassen en omvergegooide auto's. De ME trad hard op en zette paarden en traangas in. Burgemeester Van der Laan liet weten dat hij gaat proberen de schade van de rellen op de daders te verhalen.

Amsterdam

Waar andere steden in Nederland een afwachtende houding hebben tegenover het kraakverbod, lijkt Amsterdam het voortouw te nemen in de ontruiming van kraakpanden. Eerder kondigde PvdA-burgemeester Van der Laan aan 200 panden te willen ontruimen. De meerderheid van de Amsterdamse gemeenteraad is echter tegen ontruimen van kraakpanden voor leegstand. Collegepartijen PvdA en GroenLinks dienden samen met D66 een motie in die voorlopig de plannen van burgemeester Van der Laan op een laag pitje heeft gezet.

Garage. Sara: 'Wij wonen hier met negen man. De eigenaar van dit huis heeft het jaren leeg laten staan en laten verloederen. We hebben het opgeknapt en het weer leefbaar gemaakt. Een leegstaand huis is nooit goed voor de buurt.' We maken een rondje door het huis en passeren een zelfopgeknapt badkamer, een atelier en slaapkamers. Sommige daarvan zijn Spartaans ingericht met alleen een matras en een bureau, maar andere zijn volwaardige meisjeskamers met paarse muren. 'Krakers vinden dat mensen niet mogen speculeren en rijk worden met leegstaande huizen als er grote woningnood is. Er zijn mensen die denken dat kraken alleen maar draait om het afpakken van andermans woning, om daar vervolgens gratis te wonen. Dat beeld domineert. Maar er zit echt meer achter kraken. Met het festival hopen we dat mensen een kijkje komen nemen en hun beeld bijstellen.' Hoopt Sara dat het strenge beleid ook bijgesteld wordt? 'Nee, wat dat betreft heb ik geen illusies.'

In de Tweede Oosterparkstraat begint net een groepje mensen te drummen als we binnenkomen. Het is een mooi pand met bewerkt glas in lood. Hier en daar lopen

wat Spanjaarden rond die bier en pinda's uitdelen. Oscar (24) komt uit Denemarken en is aan het *couchsurfen* bij een meisje dat het festival deels heeft georganiseerd. Hij wist niet dat hij ging *couch-*

'Dus alleen het aanwezig zijn in een kraakpand is al strafbaar?'

surfen bij een kraker en in Denemarken kent hij weinig mensen die kraken. Oscar vraagt me uit te leggen wat de nieuwe kraakwet inhoudt. 'Dus alleen het aanwezig zijn in een kraakpand is al strafbaar?' concludeert hij verbaasd. Hij haalt zijn schouders op.

Meer en meer muzikanten druppelen binnen. Renske (33) heeft psychologie gestudeerd aan de UvA en treedt vanavond op met haar bandje *Screw You and the Mechanics*. 'Ik kraak zelf niet', vertelt ze. 'Maar ik sympathiseer wel met de krakers. Kraken is veel meer dan een pand totaal uitwonen, zoals het in de media wel eens gebracht wordt. Kraakpanden hebben een duidelijke

meerwaarde. Het zijn culturele vrijplaatsen. Het is heel goed dat het Onkruid Festival zich distantieert van het geweld en dit aspect van kraken benadrukt. Het festival trekt natuurlijk geen mensen die voor het kraakverbod zijn, maar ik denk ook niet dat de organisatoren die illusie hebben.' Als we het pand verlaten wordt er net een spandoek opgehangen voor het raam: 'Let the squat be a greenhouse for creativity.'

Het is een flinke loop tussen de acht panden die meedoen met het kraakfestival. De regen die met bakken uit de hemel stroomt, tempert ons voornemen om niet op één plek te blijven hangen behoorlijk. Uiteindelijk komen we totaal doorweekt aan in het pand op de Eerste Oosterparkstraat. We zijn wat aan de late kant en als we de huiskamerdeur openduen kijken twaalf paar ogen ons recht aan. Iedereen is doodstil, behalve een man op een stoeltje die net begonnen is met gitaarspelen. Onze jassen worden aangenomen en aan de provisorische bar bestellen we weer een biertje. Het is hetzelfde bier met dezelfde aanbevelen te doneren prijs als bij Joe's Garage. Maar waar Joe's Garage een ech-

te barsfeer had, moet dit pand het meer hebben van de huiselijkheid. Net als in de twee andere panden hangen hier schijnbaar willekeurige objecten aan de muur. Een bakelieten telefoon, een kapotte wereldbol, een oude kinderstoel en een hutkoffer. Het ouderwetse gaskacheltje is een terugkerend thema in de panden die we bezoeken. Zanger Matu zingt zijn liedjes over oude vriendschappen en vergane tijden. Opeens is de sfeer melancholisch, alsof het publiek samen met de zanger afscheid neemt van dit kraakpand. Na afloop van het concert raken we in gesprek met Anna, een vierentwintigjarige ex-student die het pand samen met vrienden in november vorig jaar kraakte. 'Men zegt dat ons huis boven aan de lijst staat van ontruiming. Onder Job Cohen wisten we nog waar we aan toe waren, nu heerst er alleen maar onduidelijkheid. Het openbaar ministerie en de gemeente Amsterdam geven allemaal tegenstrijdige signalen af. Ik vraag me af of ze dat expres doen.' Anna ziet er gestrest uit. 'Ik ben heel erg bang voor ontruiming. Je kan alles kwijtraken, dus ik heb mijn meest waardevolle spullen al uit huis gehaald. Ik heb zelfs mijn leguaan in een

Kraken

In veel landen in Europa is kraken bij wet verboden. In Nederland kon tot voor kort een pand dat langer dan twaalf maanden niet gebruikt werd, gekraakt worden zonder dat de krakers werden vervolgd. Eenmaal binnen, schakelden krakers direct de politie in die het huis controleert op leegstand. Krakers moesten dan bewijzen er echt te wonen, wat meestal symbolisch werd aangetoond door een matras, een tafel en een stoel. Nu is kraken strafbaar en ben je in overtreding als je in een kraakpand bevindt.

klein hok gedaan zodat ik die meteen kan pakken en meenemen als ze komen?

Tijdens het festival herken je de panden die meedoen aan de deur die wagenwijd

'Op de drempel van de kraakwet willen we laten zien dat creativiteit in vrijheid bloeit'

openstaat en het kleine groepje mensen dat zich op de stoep heeft verzameld. In 't Blijvertje, een kraakpand in de Derde Oosterparkstraat, hangen posters van Bob Marley en pamfletten die protesteren tegen wooncorporatie Ymere. Het is er bomvol. Hier speelt Rufus Kain zijn dromerige liedjes. De 20-jarige student culturele antropologie aan de UvA kraakt zelf niet, maar draagt de kraakbeweging wel een warm hart toe. Na zijn optreden stappen twee meisjes en een jongen het tapijt op dat fungeert als podium. Het is een cliché om te zeggen, maar ze zien er zo netjes uit dat je ze eigenlijk niet verwacht in een kraakpand. Hun klezmerachtige liedjes slaan aan bij het publiek en de ietwat grijzende man met een lange baard die me net nog

oude kaas probeerde te voeren, besluit de dansvloer te openen. Onze laatste stop van vanavond is Joe's Garage. We beseffen dat we niet in alle panden zijn geweest en dat we ongetwijfeld veel gemist hebben. Toch zijn we blij om boven Joe's Garage op de grond te eindigen. Samen met twintig man, waaronder ook Sara, luisteren we hoe zanger Michiel experimenteert met muziek en tekst. Hij bedankt Ab Klink voor het rookverbod, ontleedt taalkundig liedjes van Acda en de Munnik op de melodie van 'Het regent zonnestrallen' ('plaatsbepaling, tijdsbepaling, omslachtige anekdote en...clou') en fantaseert hardop over de begrafenis van het nieuwe vriendje van zijn ex. Het levert een hilarisch schouwspel op. Waar past de act van Michiel beter dan in de huiskamer van een kraakpand? 'Op de drempel van de kraakwet willen we laten zien dat creativiteit in vrijheid bloeit,' aldus de organisatoren. Het Onkruid Festival doet dit genadeloos. Zanger Michiel sluit af met wat volgens hem de zachtste meezinger van Amsterdam is. 'Amsterdam, dat kan zachter...' ■

De voor dit artikel geïnterviewde krakers en antikrakers wilden niet met hun achternaam in Folia staan.

Wordt antikraak gekraakt?

De nieuwe kraakwet stelt dat kraken illegaal is. De gevolgen voor antikraakbewoners zijn nog onduidelijk.

Nikki had vorig jaar op korte termijn een betaalbare woning nodig. En dat is niet makkelijk in een stad als Amsterdam. 'Binnen een week zat ik hier,' vertelt de 23-jarige masterstudente psychologie terwijl ze in de ruime woonkamer van haar eengezinswoning in Amsterdam Westerpark zit. 'Ik betaal alleen gas en licht.' Ook Michiel, 26 jaar en masterstudent politicologie, zit er warmpjes bij. Sinds drie jaar woont hij gratis in een vrijstaande villa in Oud-Zuid. 'Ik zat in onderhuur en moest er binnen twee weken uit. Toen de villa aan de overkant gekraakt werd, besloot de eigenaar er tijdelijk iemand in te zetten. Inmiddels is het pand binnen de familie verkocht en zijn er plannen om het te verbouwen. Maar eigenlijk hoor ik nooit wat van ze.' Michiel en Nikki zijn een van de vele studenten die in Amsterdam antikraak wonen. Antikrakers zorgen ervoor dat panden die langere tijd leegstaan niet gekraakt kunnen worden of in verval raken. In ruil hiervoor betalen ze geen huur, maar hebben ze ook weinig rechten. Zo maken zij geen aanspraak op huurbescherming, kunnen binnen twee weken zonder opgave van redenen uit huis gezet worden en zijn zij gebonden aan tal van voorwaarden zoals het niet mogen geven van feestjes, het hebben van logees of het praten met de pers. Vrijdag 1 oktober is de nieuwe kraakwet in werking gegaan die stelt dat kraken illegaal en strafbaar is. Welke gevolgen heeft dat voor de mensen die nu antikraak wonen?

'Het is lastig in te schatten welke effecten het kraakverbod heeft op antikraak,' vertelt René Koehler van antikraakbureau Alvast. 'Het is voor een eigenaar heel irritant als een pand gekraakt wordt, want krakers zijn er moeilijk uit te krijgen. Met het kraakverbod hebben de eigenaren de wet op hun hand. Maar het voorkomen van een kraak is niet de enige reden om een pand tijdelijk te laten bewonen. Met antikraak ga je immers ook hangjongeren, vandalisme en andere overlast tegen.' Krakers, is een veelgehoord argument tegen het kraakverbod, controleren op leegstand en motiveren eigenaren iets te doen met de woonruimte die ze hebben.

Hoe wordt leegstand onder de nieuwe wet tegengegaan? Koehler: 'Eigenaren moeten leegstand registreren en er binnen een jaar een bestemming voor vinden. Anders kan de gemeente een antikraakbureau inschakelen om het pand te laten bewonen.' Evelien van Roenburg, gemeenteraadslid in Amsterdam voor GroenLinks, zet haar vraagtekens bij dit systeem: 'Deze wet is ontworpen om kraken te verbieden, niet om leegstand tegen te gaan.' Van Roenburg legt uit dat de verantwoordelijkheid om leegstand te voorkomen nu bij de gemeente ligt. 'Maar de gemeente heeft amper wettelijke middelen om panden op leegstand te controleren. En je hebt als huiseigenaar onder deze wet al een bestemmingsplan als je bij wijze van spreken af en toe een mannetje met een zak cement naar het pand stuurt.'

Nikki denkt niet dat ze sneller haar huis uit moet nu de nieuwe wet er is. 'Het zal zo'n vaart wel niet lopen. De eigenaar vindt het vast een prettig idee dat er op het huis gepast wordt. Ik hoop er pas uit te hoeven als het huis wordt verkocht'

'Een nieuwe plek vinden om te wonen wordt nu moeilijker. En er is al een enorme woningnood'

en dat kan, gezien de lelijke afwerking en hoge prijs, nog wel even duren. De prijs-kwaliteitverhouding is nogal slecht. Ze lacht: 'Voor mij is dat natuurlijk prima.' Michiel denkt wel dat er minder antikraakpanden bij zullen komen: 'Een nieuwe plek vinden om te wonen wordt nu moeilijker. En er is al een enorme woningnood.' Evelien van Roenburg sluit zich hierbij aan: 'De gemeente Amsterdam heeft weinig geld om nieuwe woningen te bouwen. Studenten die kraken of antikraak wonen doen dat veelal omdat er woningnood is in Amsterdam. Velen van hen komen nu snel op straat te staan. Maar dat geldt evenzeer voor kunstenaars, jongeren en andere mensen die niet veel kunnen betalen voor huisvesting.' ■